

REPUBLIKA HRVATSKA
Ministarstvo zaštite okoliša
i zelene tranzicije

XV. MEĐUNARODNA KONFERENCIJA O AKVAKULTURI

Kako pomoći razvoju hrvatskog slatkovodnog uzgoja – Uloga vodnoga gospodarstva

Ministarstvo zaštite okoliša i zelene tranzicije, Uprava vodnoga gospodarstva i zaštite mora

Elizabeta Kos, dipl.ing. – ravnateljica Uprave

Miro Macan, dipl.ing. – načelnik Sektora

Vukovar, 3. travnja 2025.

Sadržaj

1. Korištenje voda u obavljanju djelatnosti akvakulture (zakonska regulativa)
2. Uzgoj slatkovodnih riba i klimatske promjene
3. Provođenje radova održavanja i čišćenja kanala u svrhu poboljšanja opskrbe vodom ribnjaka
4. Zaključak

Korištenje voda u obavljanju djelatnosti akvakulture (zakonska regulativa)

- Na temelju odredbi **članka 177. Zakona o vodama (NN, broj 66/19, 84/21 i 47/23)** pravo gospodarskog korištenja kopnenih voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture ostvaruje se prema propisima o poljoprivrednom zemljištu.
- Na temelju ugovora o zakupu ribnjaka, zakupnik stječe pravo korištenja kopnenih voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture za sve vrijeme trajanja zakupa (**članak 54. stavak 1. Zakona o poljoprivrednom zemljištu (NN, broj 20/18, 115/18, 98/19 i 52/22)**).
- Sastavni dio ugovora o zakupu su vodopravni uvjeti koje u postupku raspisivanja javnog natječaja za zakup ribnjaka na zahtjev Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva izdaju Hrvatske vode, sukladno **Pravilniku o izdavanju vodopravnih akata (NN, broj 9/20 i 39/22)**.
- Visina, način obračuna i način plaćanja naknade za korištenje voda definirana je **Uredbom o načinu izračuna početne zakupnine poljoprivrednog zemljišta u vlasništvu RH te naknade za korištenje voda radi obavljanja djelatnosti akvakulture (NN, broj 89/18)**.

Korištenje voda u obavljanju djelatnosti akvakulture (zakonska regulativa)

- Visina naknade za korištenja voda razlikuje se u odnosu na toplovodna (šaranska) i ostala uzgajališta vodenih organizama i na hladnovodna (pastvrška) uzgajališta, i ista ovisi o ukupno dozvoljenoj količini zahvaćene vode godišnje, i možemo reći da je minimalnog/simboličnog iznosa.
- **Primjer:** za dozvoljenu količinu zahvaćene vode od 10.000.000 m³/godišnje naknada za korištenje voda iznosi oko 780,00 EUR/godišnje za toplovodna uzgajališta, odnosno oko 130,00 EUR/godišnje za hladnovodna uzgajališta.

Uzgoj slatkovodnih riba i klimatske promjene

- **Strategijom prilagodbe klimatskim promjenama za razdoblje do 2040. godine s pogledom na 2070. godinu** utvrđeno je da se glavni negativni utjecaji klimatskih promjena, koji dovode do ranjivosti vodnih resursa odnose na: smanjenje količina voda u vodotocima i na izvorištima, smanjenje vodnih zaliha u podzemlju i snižavanje razina podzemnih voda, smanjenje razine vode u jezerima i drugim zajezerenim prirodnim ili izgrađenim sustavima i dr.
- Predviđeni porast temperature i smanjena količina slatkih voda najvjerojatnije će ograničiti dostupnost vode za slatkovodnu akvakulturu.
- Mogući odgovori na smanjenje visoke ranjivosti uključuju: **1.** jačanje kapaciteta za predviđanje budućeg stanja bioresursa, **2.** jačanje istraživačkih kapaciteta na području selektivnog uzgoja, hranidbe riba i uzgoja u recirkulacijskim sustavima, **3.** razvoj mjera očuvanja najranjivijih staništa koja pružaju usluge odražavanja populacija gospodarski važnih vrsta, **4.** povećanje otpornosti akvakulture na smanjenu dostupnost protočne vode, promjene fizikalno kemijskih parametara vode te pojavu i širenje bolesti te ublažavanje negativnih utjecaja klimatskih promjena primjenom integriranih oblika akvakulture.
- Očekuje se da će se pogoršanjem hidroloških prilika zbog djelovanja klimatskih promjena s jedne strane povećati učestalost i trajanje sušnih razdoblja, a s druge strane i učestalost i intenzitet poplavnih situacija.

Uzgoj slatkovodnih riba i klimatske promjene

- Osiguranje dostatnih količina kvalitetne vode jedan je od ključnih preuvjeta za nesmetano odvijanje i daljnji razvoj akvakulture
- Ove potrebe postaju još izražajnije u kontekstu klimatskih promjena s kojima se suočavamo te se primjerena opskrba šaranskih (toplovodnih) ribnjaka vodom nameće kao prioritetna aktivnost.
- Šaranski ribnjaci, kao sastavni dio ekološke mreže, od iznimnog su značaja za očuvanje biološke raznolikosti, kako na nacionalnom tako i na EU razini, te je njihova opstojnost ključna i s aspekta ispunjavanja obveza koje je RH kao država članica u tom segmentu preuzela.
- Slatkovodna staništa, pogotovo ona koja se nalaze unutar područja ekološke mreže ili nacionalno zaštićenih područja imaju veliku vrijednost i značaj u očuvanju bioraznolikosti i održavanju populacija akvatističkih ciljnih vrsta i ciljnih vrsta ptica. Ulaganje u prirodna i umjetna slatkovodna staništa imat će pozitivan utjecaj na ciljeve očuvanja ekološke mreže, zaštitu okoliša i proizvodnju.

Provođenje radova održavanja i čišćenja kanala u svrhu poboljšanja opskrbe vodom ribnjaka

- Programom za ribarstvo i akvakulturu Republike Hrvatske za 2021.-2027. putem mjere II.7. „**Povećanje potencijala akvakulturnih lokaliteta**” - omogućeno je sufinanciranje provođenja radova i čišćenja dovodnih kanala zbog poboljšanja opskrbe vodom ribnjaka u 100% iznosu ukoliko je korisnik javnopravno tijelo. Natječaj zatvoren 17.12.2024.
- **Hrvatske vode** – pravna osoba za upravljanje vodama (prihvatljiv korisnik u okviru mjere II.7), pripremile su **15 projekata** s ciljem uređenja, čišćenja kanala i poboljšanja opskrbe vodom ribnjaka te su iste prijavile na natječaj za mjeru II.7. u okviru Operacije: „**Poboljšanje stanja kanala slatkovodnih staništa (ribnjaka)**”

Operacija: Poboljšanje stanja kanala slatkovodnih staništa (ribnjaka)

- Operacija „Poboljšanje stanja kanala slatkovodnih staništa (ribnjaka)“ za dodjelu potpore u okviru mjere 11.7. „Povećanje potencijala akvakulturnih lokaliteta“ Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i ribarstva obuhvaća aktivnosti osposobljavanja dovodnih i odvodnih kanala ribnjaka koje se sukladno Zakonu o vodama smatraju održavanjem voda.
- Trenutno stanje dovodnih i odvodnih kanala ribnjaka nije zadovoljavajuće jer kanali zbog neodržavanja i općenite obraslosti nisu u mogućnosti prihvatiti i sudjelovati u prijenosu dovoljne količine vode koja je nužna za održavanje povoljnih uvjeta ribnjaka.
- Pročišćavanjem kanala omogućit će se prijenos vode, poboljšati stanje vodnog tijela te smanjiti pritisak na izvor. Očišćeni i protočni kanali sudjeluju u prihvatu značajne količine vode čime će se postići održavanje dovoljne količine vode u ribnjacima što je pozitivan ekološki aspekt.
- Odvodni i dovodni kanali ribnjaka su sastavni dio sustava obrane od poplava jer se njima višak vode za vrijeme visokih voda preusmjerava i privremeno pohranjuje u ribnjake kako bi se smanjio vodni val i na taj način omogućila učinkovita obrana od poplava, a po prolasku vodnog vala se višak vode kanalima ispušta u prirodne recipijente. Operacijom bi se ti kanali uredili čime bi se njihov kapacitet značajno povećao, a samim time i stupanj zaštite od poplava.

Operacija: Poboljšanje stanja kanala slatkovodnih staništa (ribnjaka)

- Prijavljeni projekti i ribnjak na koji imaju utjecaj:

1. Dovodni kanal ribnjaka Jasinje od 0+000 do 12+675 – **Jasinje**
2. Dovodni kanal DK1 od 0+000 do 0+920 –**Lipovljani**
3. Dovodni kanal DK2 od 0+000 do 0+770 – **Lipovljani**
4. Vodotok Toplica od 0+000 do 1+845 – **Kaniška Iva**
5. Vodotok Garešnica od 12+775 do 15+900 – **Kaniška Iva**
6. Spojni kanala garešnica-Bršljanica od upusne ustave na vodotoku Garešnica do ulijeva u vodotok Bršljanica od 0+000 do 7+920 – **Kaniška Iva**
7. Rijeka Ilova od 24+000 do 28+250 – **Poljana**
8. Vodotok Bršljanica od 0+000 do 2+000 – **Poljana**
9. Vodotok Đurđička od 0+000 do 5+160 i od 8+055 do 9+985 – **Končanica**
10. Dovodni kanal R-11 od 0+000 do 4+240 – **Končanica**
11. Dovodni kanal R-5 od 4+268 do 6+555 – **Končanica**
12. Lateralni kanal Vagovina od 0+800 do 16+900 – **Siščani**
13. Lateralni kanal Đurđić 0+000 do + 3+800 – **Narta**
14. Vodotok Stojnica od 3++00 do 5+500 – **Draganić**
15. Dovodni kanala ribnjaka Pisarovina od 0+000 do 2+700 - **Pisarovina**

Dovodni kanal ribnjaka Jasinje od 0+000 do 12+675 – Jasinje

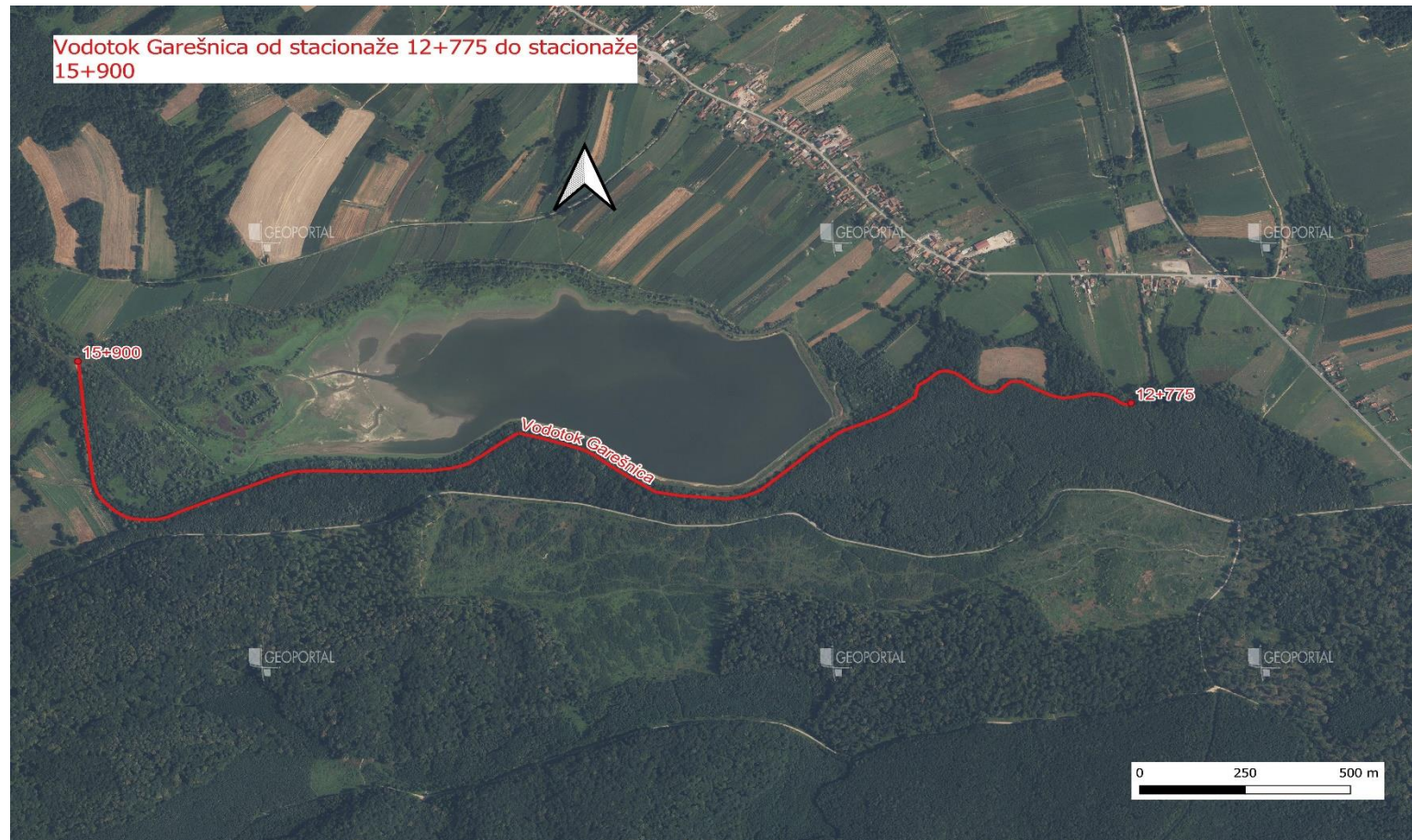
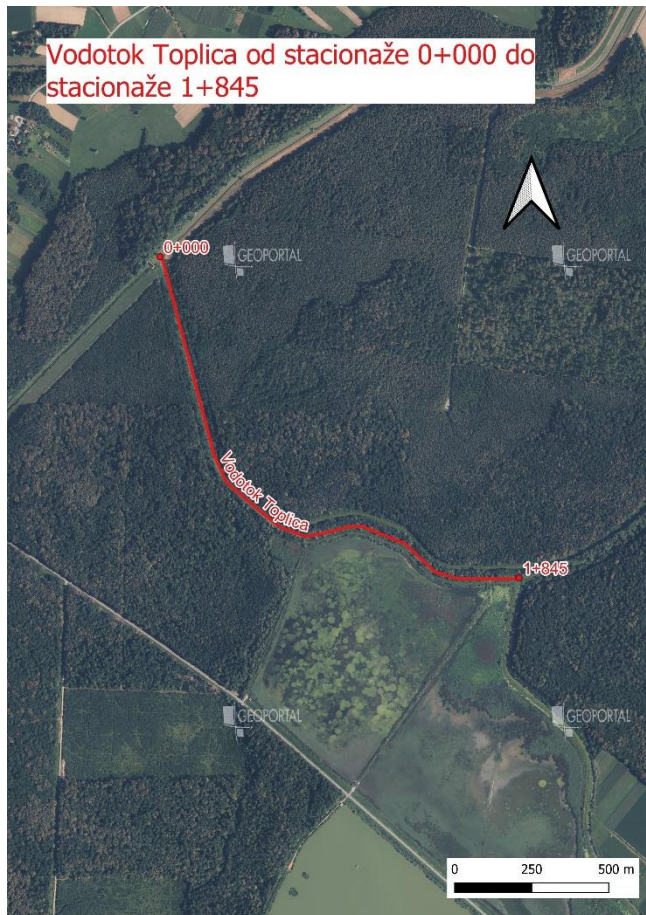
Dovodni kanal DK1 od 0+000 do 0+920 –Lipovljani

Dovodni kanal DK2 od 0+000 do 0+770 – Lipovljani

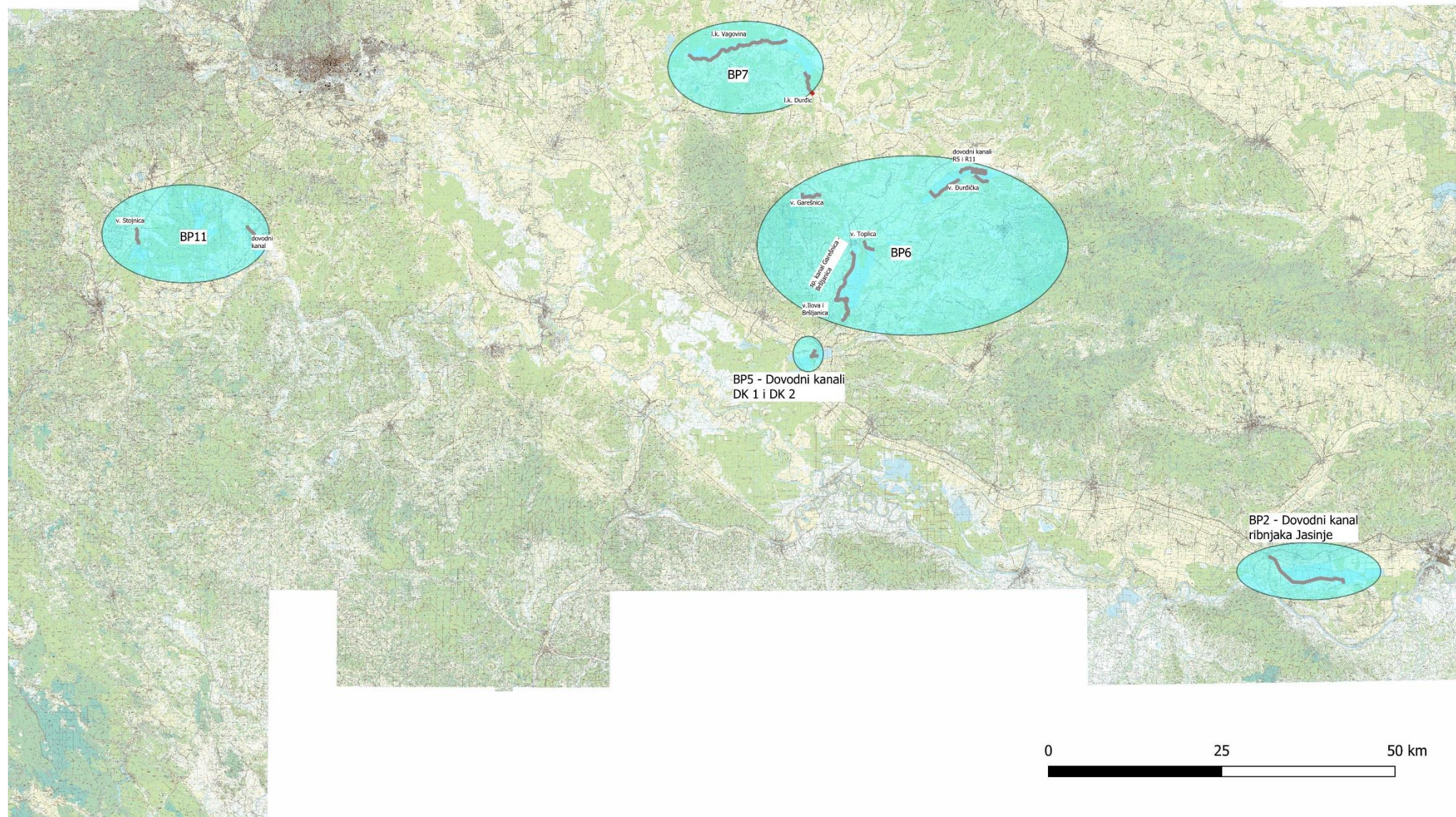

Vodotok Toplica od 0+000 do 1+845 – Kaniška Iva

Vodotok Garešnica od 12+775 do 15+900 – Kaniška Iva

Mjera II.7 - Pregledna situacija
sliv srednje i donje Save

Zaključak

- Ukupna duljina vodotoka koja će se obnoviti kroz Opearciju Pобоljšanje stanja kanala slatkovodnih staništa (ribnjaka) – **72 km**
- Procijenjena vrijednost nabave/radova – **oko 10 mln EUR**
- Dio projekata Hravtske vode provodit će kroz OKS za preventivnu, redovnu i izvanrednu obranu od poplava (ostali posebna nabava)
- Provođenjem radova održavanja i čišćenja kanala, u svrhu poboljšanja opskrbe vodom ribnjaka, vodno gospodarstvo je spremno uložiti dodatne napore u osiguranju prijeko potrebne vode za obavljanje djelatnosti akvakulture.

HVALA NA PAŽNJI

